

Гришин Іван Якович

Відповідно до Наказу Мінагрополітики від 09.07.02 р. № 184 у Харківському державному технічному університеті сільського господарства створено Інститут інноваційного менеджменту (ІІМ). Цей інститут не має аналогів в Україні, тому розробці концепції його діяльності приділяється особлива увага.

Такі структури, як ІІМ, доцільно створювати в університетах, або науково-освітніх об'єднаннях, наприклад, університетів і науково-дослідних інститутів академії наук, які мають напрям формування новаторської самоорганізуючої синергетичної системи.

Головними завданнями ІІМ є:

— формування зразкових взірцевих моделей на рівні окремих підприємств та їх об'єднань у вигляді демонстраційних проєктів з державним та недержавним фінансуванням, тощо.

— сприяння підготовці висококваліфікованих кадрів; перепідготовка інженерної та управлінської еліти на основі концепції формування сильної у новаторській діяльності особистості для агропромислового комплексу, переробних галузей сільськогосподарської продукції, галузей сільгоспмашинобудування, тощо, на основі вищезазначених демонстраційних проєктів;

— сприяння прискореному впровадженню технологічних новин природознавчого (перш за все технічного) та гуманітарного (організаційного, управлінського, освітнього, економічного, екологічного) напрямків зорієнтованих на досягнення сталого (стійкого) розвитку регіонів відповідних галузей.

Формування ІІМ розглядається нами як проєкт, який здійснюється у декілька етапів:

1-й етап: формування концепції інституту в тісній ув'язці з перерозподілом деяких функцій в університеті та початком формування інфраструктури в АПК Харківської області різноманітного типу з відповідним набором елементів для синергетичних передумов у регіоні, а також формування робочого ядра інституту; строк виконання цього етапу заплановано до кінця 2002 року.

2-й етап: строк — 2003 — 2004 роки;

3-й етап: термін визначається якістю виконання другого етапу.

Безумовно, визначним для розвитку інституту є другий етап, який розглядається як са-

мостийний проєкт. Науковим керівником проєкту є ініціатор створення інституту ректор ХДТУСГ, академік Д.І. Мазоренко.

Зміст проєкту визначається сучасним станом проблеми в світі і в Україні. Так, результати самітиту ООН у вересні 2002 року в Йоганнесбурзі більшість фахівців і засоби масової інформації визнали негативними щодо вирішення питання сталого (стійкого) розвитку людства у майбутньому. При цьому, загально визнано, що досягнення науки приносять багато шкоди та біди населенню планети. Розвинуті країни призвані зменшити ці негативні наслідки.

В Україні також ведеться пошук вирішення цієї проблеми. Найбільш назрілою і найбільш ефективною вона може бути в агропромислового комплексу, де людина безпосередньо використовує природу, перш за все землю, як засіб виробництва продуктів споживання, іноді нещадно, «по-хижацьки» їх використовуючи. Очевидно те, що для вирішення цієї проблеми потрібні нові ідеї, підходи, методи, гіпотези, засоби їх реалізації, враховуючи більш чим скромні фінансові можливості держави.

Мета проєкту:

1. У результаті впровадження запропонованого проєкту на протязі двох років створити передумови, перш за все сформувати Інститут інноваційного менеджменту сталого розвитку, для досягнення в майбутньому таких цілей-цінностей, як здоров'я людини і природи; коєволюції суспільства та природи; збереження життя з людиною в ньому, тощо. Це забезпечується досягненням нижчезазначених цілей.

2. Розробити програму і здійснити ряд практичних дій (створити реальні елементи в інфраструктурі АПК регіону, впровадити у виробництво реальні технології, тощо) щодо досягнення у регіоні такого стану генерації (або залучення) та впровадження технологічних новин, що спрямовані на захист, підтримку, збереження та розвиток життя з людиною в ньому та «неживого» навколишнього середовища (різми), який можна характеризувати як стан передумов створення в майбутньому потужного індустріального рівня.

3. Досягти умов формування нової пасіонарної сильної у новаторській діяльності особистості, яка, по нашому розумінню, є основним гарантом забезпечення сталого розвитку регіону (села, району, міста, області або їх об'єднань) через використання в освіті, перш за все, національної філософської думки Г.С. Сковороди та його послідовників; використання самофінансуючих програм в освіті, які спроможні підготувати її (особистість) до сприйняття національно-планета-

рної ідеї України, як надмети, та її розповсюдження.

4. Створити передумови у вигляді комплексу заходів, розроблених у процесі виконання проєкту, для піднесення духовного стану, як особливого ресурсу, населення регіону, а також економічного використання природних та рукотворних матеріальних ресурсів.

5. Здійснити впродовж виконання проєкту (2003 і 2004 р. р.) організаційні заходи в системі: освіта-наука-підприємство-інформація..., які б сприяли виникненню самоорганізуючого синергетичного ефекту в пій щодо створення високотехнологічних підприємств.

6. Реалізувати безпосередньо в рай-онах регіону та на їх підприємствах декілька демонстраційних проєктів, державного та регіонального рівня, перш за все в інфраструктурі та у сфері виробництва.

7. Сформувані гіпотезу досягнення гармонічної цілісності регіону прискореного впровадження новин сталого орієнтування та програму практичного її підтвердження на прикладі агропромислового комплексу.

8. Розробити концепцію трансграничної (з Росією) структури у вигляді Слобожанського космокраю (орієнтовне в межах кордонів XVIII століття) та узгодити її з відповідними регіонами Росії.

9. Реалізувати принцип: винахідник повинен бути багатий людиною, та реалізувати заходи щодо креативного навчання.

Основні ідеї, гіпотези, результати попередніх досліджень та розробок, які покладено в основу проєкту.

В основу проєкту закладаються ідеї тих наук і тих прикладних філософій, які спроможні — виступаючи одночасно в одних сполуках (в термінах соціальної синергетики) селектором, в інших детектором, а ще в інших тезаурусом — надати такого стану регіональній системі, щоб вона могла через певний час здійснити стрибкоподібну зміну ситуації через впровадження технологій захисту, підтримки, збереження та розвитку життя з людиною в ньому і посліданні з «неживим» навколишнім середовищем різноманітного стану. Таким вченням в Україні по переконанню авторів проєкту є: філософія Г. Сковороди, І. Франка, В. Каразіна..., а також нові філософські погляди, науки, ідеї і концепції, які виникли, або мали стрімкий розвиток, у XX столітті, а саме: набір практичних (прикладних) філософій; екзистенціалізм та постмодернізм, частково вчення про різому (Гваттарі і Дельоз, 1976 р.); теорія інноваційної діяльності Шумпетера (1911 р.); психології (Е. Фромм, А. Маслоу...); ідеї ноосфери Леруа (1926 р.); самоорганізації і синергетики Пригожина і Хаккена (шістдесяті роки XX ст.); теорія управління проєктами (восьми-

десяти роки ХХ ст.); концепція глобалістики та сталого розвитку (Римський клуб, дев'яності роки ХХ ст. — початок ХХІ століття); теорія єдиного поля та концепції торсіонних технологій, технології точного землеробства, тощо.

Гіпотеза даного проекту полягає у тому, що саме *університети* або їх об'єднання з академічними науково-дослідними інститутами НАНУ, УААН, тощо, з концентрацією фінансових ресурсів на найперспективніших точкових демонстраційних проєктах з бистрою віддачею міжгалузевих технологій *спроможні кардинально змінити ситуацію виживання на ситуацію динамічного сталого розвитку* України, надавши процесу синергитичного стрибкового характеру за рахунок самоорганізації та самоорганізації, зміни власної стратегії в регіонах щодо досліджень, розробки і впровадження технологічних новин у тісній ув'язці зі зміною підготовки і перепідготовки кадрів на основі зближення з практикою високотехнологічного підприємництва та формування національних надцілей.

Новизна дворічного проєкту полягає:

1) у методичному підході щодо вирішення проблеми створення типової для України регіональної моделі прискореного впровадження технологічних новин спрямованих на забезпечення сталого розвитку в регіонах держави і в Україні в цілому;

2) у вищезгаданій десятикомпонентній системі взаємозв'язків, — яка складається із шести кластерів: цілі-цінності (1), індустрія новин життєвої орієнтації (2), формування нової особистості (3), духовні і матеріальні ресурси (4), економіка (5), соціальні організуючі структури (6); а також ноосенсорсфера, трансгранична структура (з Росією — орієнтовно в межах кордонів Слобожанщини ХVІІІ століття); в цілому зазначена регіональна модель та Природа, яка розглядається у проєкті у сковородинському пантеїстичному сприйманні її. Це, ймовірно — за висунутою гіпотезою, при комплексі відповідних заходів, — створює передумови стрибкового ефекту при впровадженні новітніх технологій;

3) у запропонованій системі проєкту навчання «два на шість плюс» (за основу якої використовується досвід прискореного впровадження технологічних новин у США, а саме: «два плюс два плюс два») в сполучі з методом «case-study» (ситуаційне навчання), «peer teaching» (навчання через викладання), «simulatoins» (симуляційний метод навчання) у вигляді демонстраційного проєкту, тощо.

Необхідність виконання запропонованого проєкту обумовлена декількома причинами:

1. Недостатньою якістю підготовки кадрів в Україні на рівні випускників шкіл, професійних технічних училищ, вищих навчальних закладів першого і другого рівня акредитації (коледжів, технікумів, тощо), вищих навчальних закладів третього і четвертого рівня акредитації (бакалаврів, спеціалістів, магістрів,

кандидатів наук), що не відповідає вимогам часу. Так як вони, іноді, не тільки не несуть у собі трансформуючого суспільство фактору, тобто знань і бажань, які спроможні динамічно впливати на позитивні зміни в суспільстві, пов'язаних з ринковою економікою, демократією, самоврядуванням, громадським суспільством, але отриманий рівень знань навіть недостатній для адаптування випускника до умов життя, що склалися у цей складний перехідний час.

Необхідну якість підготовки можливо здійснити тільки у випадках підготовки кадрів на відповідних взірцевих прикладах у реальному житті: у виробництві; елементах інфраструктури; у політиці; устрою держави, її регіонів та регіонів планетарного масштабу тощо.

2. Кількість, якість і темп впровадження новітніх технологій у природознавчій, перш за все у технічній сфері, а також у гуманітарній (освіті, економіці, організації, управлінні) сфері в Україні не відповідають не тільки рівню розвинутих країн, але не досягли навіть базового у порівнянні до 1990 року.

3. Молодь, як, практично і все суспільство, недостатньо органічно пов'язана з Природою у широкому світоглядному сковородинському пантеїстичному розумінні цього поняття.

4. Тим, що виховання у навчальних закладах України органічно не пов'язане з націона-

вищезазначених проблем і задач. Так державні (муніципальні) демонстраційні проєкти на базі нововведень, ситуаційні записки по досвіду нововведень і навчання на кращих зразках досвіду і с, за інших рівних умов, найбільш ефективним шляхом знаходження та використання необхідних коштів. Дорадчі системи побудовані за зазначеними принципами, по своїй суті, є опрацьованим у світі методом виходу з кризового стану не тільки у сфері впровадження нововведень.

7. Можливістю продуктивного використання ідей, нових філософських течій; наук, теорій та концепцій, які виникли у ХХ столітті, і мають відношення до зазначеної проблематики.

Проєкт базується на використанні інтелектуальної властивості, а саме: автори проєкту використовують власні ідеї, патенти, know-how, тощо. Наряду з широким залученням їх зі сторони.

Планується залучення до виконання проєкту ряду університетів, наукових закладів, академій, торгово-промислової палати, банків, бірж, підприємницьких структур, тощо.

Його окупність визначається факторами, які у короткий термін неможливо оцінити кількісно, але вони якісно оцінюються у нижченаведених показниках.

Перелік науково-технічної продукції, яка планується до впровадження після завершення проєкту:

Назва продукції	Заплановані обсяги впровадження	Наявність підтримки Проєкту адміністративним ресурсом щодо перспектив впровадження
технологія організації демонстраційних проєктів	створити демонстраційні проєкти не менш в п'яти районах Харківської області	Підтримка €
технології виробництва екологічно чистих продуктів	створити демонстраційні проєкти в двох районах Харківської області	Підтримка €
навчальні програми, хай-тек та хай-хьюм, для впровадження демонстраційних проєктів	створити демонстраційні проєкти у п'яти районах Харківської області	Підтримка €

льною філософською думкою. Наприклад, ідеями першого мислителя України Г.С.Сковороди. Його ідеї, теорії молоді не знає. Він недостатньо вивчається і популяризується в Україні. Ноумени мислителя потрібно перевести у стан феноменів і далі у практичне життя через прикладні філософії та науки.

5. Фактом відсутності в державі об'єднуючих надцілей та надзадач. У крайньому випадку, вони не відомі ширкому загалу; їх відсутність — це один із факторів, що не дозволяє молоді гідно почувати себе при контактах з представниками інших країн.

6. В Україні дуже складна ситуація з коштами для впровадження нових технологій. Але саме ця обставина сприяє, як це не парадоксально, на наш погляд, пошуку і впровадженню найбільш ефективних заходів у вирішенні

Спрямованість проєкту: покращення якості продукції (послуг), що випускається; збільшення обсягів виробництва; випуск нового виду продукції (послуг); покращення умов праці; покращення стану навколишнього середовища; економія енергоресурсів; економія матеріалів (сировини); зменшення зносу обладнання; збільшення продуктивності праці; розвиток держави та розбудови державності; розвиток людського потенціалу та громадського суспільства; формування нормативних актів; створення бази даних; створення методології, тощо.

А головне — сприяти перетворенню університету на суб'єкт динамічного позитивного впливу на життя в Україні.

Гришин І.Я.,

директор інституту